

12te kongevalgte Medlem (J. L. Hansen) mener, at da vi have Religionsfrihed her i Landet, bør man ogsaa søge at komme bort fra, at man i mange forskellige Forhold skal tvinge Folk til at kalde Gud til Vidne, selv om de ikke tro paa Gud. Man kan tillige stundom komme i Vanskelighed med Folk, som vel tro paa Gud, men som tro paa Gud paa en anden Maade og muligvis paa en anden Gud, end vi Kristne tro paa. I det hele taget forekommer det mig, at der i den sidste Menneskealder, ja maaske endnu længere tilbage, gaar en tydelig Strømning gennem Samfundet i Retning af at afskaffe saa mange Overflødigheder som muligt. Det ser man stadig, hvor Vidnesbyrd aflægges for Retten, at Dommere og Sagførere søge at undgaa Edsaflæggelse. Man ønsker ikke, hvor det ikke er aldeles uomgængelig nødvendigt, at benytte Guds Navn ved Edsaflæggelse. Det er de Grunde, hvorfor jeg har ment at kunne tiltræde dette Forslag. Men jeg indrømmer, at jeg godt forstaar, at man kan se saaledes paa Forslaget, at det trænger til at komme under nærmere Overvejelse. Jeg erkender nemlig, at det Tema, Forslaget omhandler, er i sig selv en meget alvorlig Sag. Naar det ærede 3die kongevalgte Medlem (Steffensen) meget stærkt kritiserede Forslaget, kan jeg dog ikke være enig med ham i de forskellige Betragtninger, han gjorde gældende. Det ærede Medlem udtalte sig først om, hvad det vilde sige at sværge; man kan sværge ved alt muligt mellem Himmel og Jord, og det ærede Medlem fremførte en Række fortræffelige Eksempler derpaa. Men, jeg vil spørge, om ikke i alle de Sværgemaal, som det ærede Medlem nævnedes, de, som sværge, have den Forestilling, at det er en højtidelig Ed, man aflægges, en højtidelig Paakaldelse, som finder Sted. Men, siger saa det ærede Medlem, det at aflægge Ed er en Paakaldelse af Gud. Ja, det er det, fordi det for Øjeblikket og gennem mange hundrede Aar her i Landet og i mange andre Lande har været den eneste Form, hvorunder man har kunnet aflægge Ed. Selve Begrebet Ed behøver imidlertid ikke at indbefatte en Paakaldelse af Gud. Tværtimod findes der en overordentlig Mængde profane Eder, der ikke have noget som helst med Gud at gøre. Jeg tror derfor, at naar man vil overveje denne Sag nærmere, vil man komme til det Resultat, at de Tanker, der ere nedlagte i Lovforslaget, meget vel fortjene Fremme. Naar der gøres en Adskillelse i Lovforslaget mellem Løfteed og Forsikring i Stedet for Ed,

ligger det selvfølgelig i, at Grundloven udtrykkelig foreskriver Ed, og det forekommer mig, at naar Formularen kommer til at lyde paa: „Det sværger jeg paa Ære og Samvittighed“, er det i Virkeligheden en Ed, fordi man efter min Opfattelse ikke kan „sværge“ uden tillige at gøre Ed. Hvad § 2 angaar, erkender jeg tilfulde, at der kan være god Grund til alvorlig Overvejelse, endskønt jeg tror, at denne Forsikring paa Ære og Samvittighed i alle Tilfælde kan træde i Stedet for Ed. Med Hensyn til den Slags Løfter om, hvad man vil gøre eller undlade at gøre for Fremtiden, er det, som det kommer an paa i Virkeligheden, at den sværgende er en ærlig og samvittighedsfuld Mand; er han ikke det, vil ingen Ed binde ham med Hensyn til hans fremtidige Handlinger eller Undladelser. Dog kan jeg ikke være enig med det ærede 3die kongevalgte Medlem i, at det i sig selv vilde være rigtigt at afskaffe enhver Forsikring med Hensyn til Handlinger eller Undladelser, som sigte paa Fremtiden. Jeg tror, at i sig selv er det godt, at en Mand, der kommer ind i en Stilling, hvor han vil faa en Række forskellige Pligter, paa en højtidelig Maade har Lejlighed til at give en Forsikring om, at han virkelig vil overholde alle de Forpligtelser, som flyde af denne Stilling. — Jeg skal derfor anbefale Lovforslaget til dette høje Ting, men i øvrigt er jeg naturligvis rede til at forhandle nærmere derom.

Formanden: Inden Forhandlingen slutes, vil jeg bemærke, at jeg har haft en Følelse af, at denne Sag er af en saadan Betydning og vil kræve saa megen Overvejelse, at den ikke nu vil kunne ventes gennemført, hvad den højtærede Minister vistnok ogsaa erkendte i sin Udtalelse; jeg har dog troet mig forpligtet til at sætte Sagen paa Dagsordenen inden Samlingens Slutning. De i Dag fremkomne Udtalelser have styrket mig i min Anskuelse om Vanskeligheden ved nu at føre Sagen fremad.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Nellemann: I Henhold til den højtærede Formands Ytringer antager jeg det ikke for nødvendigt, at stille Forslag om Udvalgs Nedsættelse.